

BULETIN INFORMATIV

Cuprins

Cum putem asigura reforme durabile și sustenabile în justiție – totalurile celei de-a șasea ediții a Forumului „Reformarea Justiției și Combaterea Corupției”

Audierile candidaților la funcția de membru al CSM și al colegiilor din cadrul CSM din luna septembrie

Reconfirmarea în funcție până la plafonul de vârstă – cercul este aproape închis

Comisia Vetting în septembrie – aproape de final în audierea candidaților la CSJ?

PE SCURT

CUM PUTEM ASIGURA REFORME DURABILE ȘI SUSTENABILE ÎN JUSTIȚIE – TOTALURILE CELEI DE-A ȘASEA EDIȚII A FORUMULUI „REFORMAREA JUSTIȚIEI ȘI COMBATEREA CORUPȚIEI”

În perioada 10-11 septembrie 2024, CRJM a organizat cea de-a șasea ediție a Forumului „Reformarea Justiției și Combaterea Corupției”. Forumul a reunit principalii actori din sectorul justiției, politicieni, experți naționali și internaționali, societatea civilă și parteneri de dezvoltare, în vederea identificării și impulsivării reformelor din domeniul justiției și combaterii corupției și reducerii riscurilor aferente acestora.

Forumul a fost deschis de Președintele Parlamentului Republicii Moldova, Igor Grosu, de Chargé d’Affaires ad interim al Ambasadei SUA în Republica Moldova, Nina Maria Fite, de Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova, Jānis Mažeiks, și de Președintele CRJM, Ilie Chirtoacă. În cadrul sesiunii de deschidere, autoritățile au subliniat angajamentul lor ferm de a continua reformele în sectorul justiției. Deși eforturile inițiale au fost subestimate, aceștia au reafirmat că direcția reformelor este ireversibilă, având ca obiectiv principal integrarea europeană până în 2028. Adicional, a fost subliniată necesitatea utilizării eficiente a resurselor disponibile și a unui efort colectiv la nivelul întregului sistem pentru a asigura schimbările fundamentale necesare. De asemenea, vorbitorii au făcut apel la o abordare strategică și un ritm metodic pentru a garanta sustenabilitatea și eficiența reformelor pe termen lung.

Discuțiile din prima zi a forumului au vizat două sesiuni speciale, printre care o sesiune de dialog privind politicile în justiție între Ministra Justiției Republicii Moldova, Veronica Mihailov-Moraru, și Ministra Justiției Republicii Letonia, Inese Lībiņa-Egnere, dar și lecțiile învățate privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor, reforma centrală aflată în prezent în derulare. În ceea ce privește procesul de vetting, prima etapă a acestei reforme – pre-vetting-ul – este completă în proporție de 95%. Etapele ulterioare vizează evaluarea judecătorilor și candidaților la Curtea Supremă de Justiție (CSJ) și evaluarea completă (full vetting) care include evaluarea judecătorilor și procurorilor care ocupă funcții de conducere. Provocările majore discutate în cadrul evenimentului au inclus demisiile în masă generate de acest proces, precum și ritmul lent al evaluărilor. O altă provocare o

SUSȚINE CRJM

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01

+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

Succesul reformelor în justiție necesită un efort colectiv, curaj și o abordare strategică – elemente esențiale sustenabilității acestora pe termen lung, dar și pentru atingerea obiectivului integrării europene până în anul 2028.

constituie rezistența față de procesul de vetting și lipsa suficientă a unor modele de practici a comisiilor implicate, ceea ce complică desfășurarea rapidă și eficientă a reformei. Forumul a adus în discuție necesitatea modificării legislației pentru a facilita cooperarea autorităților în procesul de evaluare externă și menținerea motivației judecătorilor și procurorilor de a rămâne în sistem și de a promova cu succes vetting-ul prin îmbunătățirea condițiilor de muncă și a celor salariale. Comunicarea cu publicul rămâne, de asemenea, un element crucial pentru sporirea susținerii și a conștientizării societății cu privire la reformele în desfășurare.

A doua parte a primei zile a fost dedicată discuțiilor privind digitalizarea justiției. În acest domeniu, Moldova a înregistrat progrese semnificative în integrarea tehnologiilor informației și comunicațiilor (TIC). Conform celor mai recente [date colectate](#) de Comisia Europeană pentru Eficiența Justiției (CEPEJ), aceasta a obținut un scor al indicelui TIC de 6.87, depășind media europeană și demonstrând o utilizare relativ avansată a instrumentelor digitale în instanțe. Sistemele informatice dezvoltate includ Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD), e-Dosarul judiciar și platforme de videoconferințe și înregistrare audio. Totuși, au fost semnalate și provocări legate de fragmentarea acestor sisteme informatice și lipsa de interconectivitate între ele. Constrângerile financiare și de resurse umane sunt alte obstacole semnificative care afectează ritmul transformării digitale. Pentru perioada următoare, prioritățile includ [crearea unei agenții dedicate digitalizării justiției](#), elaborarea unui plan strategic pentru perioada 2025-2028 și interconectarea sistemelor pentru a asigura un mediu digital unificat.

Cea de-a doua zi a forumului s-a concentrat pe rezultatele combaterii corupției și pe experiențele campionilor anticorupție. Realizările din acest domeniu includ delimitarea competențelor dintre Centrul Național Anticorupție (CNA) și Procuratura Anticorupție (PA) și majorarea numărului statelor de personal cu peste 50 de unități în cazul PA. De asemenea, specializarea judecătorilor din prima instanță pe cazuri de corupție a contribuit la accelerarea și eficientizarea examinării acestora. Modificările substanțiale aduse Codului de procedură penală au prevăzut sancțiuni mai stricte pentru finanțarea ilegală a partidelor politice, iar în legislație a fost introdus mecanismul condamnării în lipsă, a fost extins termenul de prescripție pentru infracțiunile penale și au fost înăsprite sancțiunile pentru corupție, spălarea banilor și coruperea pasivă.

Cu toate acestea, autoritățile se confruntă în continuare cu provocări semnificative. În domeniul recuperării activelor, Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale (ARBI) a menționat că în ultimii cinci ani a solicitat aplicarea sechestrului pentru aproximativ 5 000 de bunuri, evaluate la peste 5,6 miliarde MDL, iar de la înființarea sa în 2018, a solicitat aplicarea sechestrului pe bunuri în valoare de 9,5 miliarde MDL. Cu toate acestea, mai puțin de 1% din aceste bunuri sechestrate au fost recuperate sau valorificate. În domeniul confiscărilor, Agenția Națională de Integritate (ANI) a subliniat provocări create de practica judiciară, astfel încât chiar dacă ANI obține o hotărâre judecătorească privind averea nejustificată, urmează să parcurgă un nou set de proceduri în vederea confiscării, iar bunurile nejustificate între timp riscă să dispară.

Alte provocări specifice sectorului agențiilor anticorupție includ crize de personal calificat, capacități tehnice și logistice insuficiente, precum și încercările constante de discreditare și exploatare a scandalurilor sau deciziilor care subminează eforturile anticorupție. În continuare, va fi necesară evaluarea eficienței delimitării competențelor PA și CNA și, eventual, efectuarea ajustărilor legislative corespunzătoare. Modificarea legii ANI pentru a putea aplica sechestru odată cu emiterea actelor de constatare este, de asemenea, esențială pentru prevenirea transferului sau vânzării bunurilor ilicite. Alte priorități includ consolidarea legislației privind confiscarea civilă și penală, sechestrarea și valorificarea bunurilor infracționale, comunicarea proactivă cu societatea, precum și dezvoltarea cooperării internaționale, în special în domeniul schimbului de date.

La finalul forumului au fost evidențiate experiențele campionilor anticorupție și prezentate inițiative și exemple de succes. Sir William Browder KCMG, fondatorul și directorul executiv al Hermitage Capital Management și lider al Campaniei Globale Magnitsky pentru Justiție, [a prezentat eforturile din spatele Legii Magnitsky](#), ce permite sancționarea persoanelor implicate în corupție și încălcări ale drepturilor omului. Forumul a adus în discuție și recenta directivă anti-SLAPP, care protejează jurnaliștii și avertizorii de integritate împotriva proceselor abuzive. Aceste inițiative au fost recunoscute ca exemple valoroase de bune practici internaționale în combaterea corupției și protejarea drepturilor fundamentale.

CRJM a publicat un rezumat al principalelor recomandări de la Forum, care poate fi consultat atât în [limba română](#), cât și [engleză](#).

AUDIERILE CANDIDAȚILOR LA FUNCȚIA DE MEMBRU AL CSM ȘI AL COLEGIILOR DIN CADRUL CSM DIN LUNA SEPTEMBRIE

În luna septembrie 2024, Comisia Vetting (Comisia) a audiat și a emis rapoarte pe mai mulți candidați la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii (CSM) și al colegiilor specializate ale acestuia.

Comisia [a constatat](#) că Valentina Stratulat, judecătoare la Judecătoria Ungheni, candidată la funcția de membră a Colegiului disciplinar, și Vladislav Schibin, judecător la Judecătoria Bălți, candidat în Colegiul disciplinar și Colegiul pentru selecția și evaluarea judecătorilor, au promovat evaluarea externă, pentru că ambii judecători întrunesc criteriile de integritate financiară și etică. Vladislav Schibin a fost audiat de Comisie la 13 iunie 2024 (mai multe despre audierea lui în [Buletinul Informativ CRJM nr. 70](#)), iar Valentina Stratulat a ales să nu participe la audieri.

Totodată, [Eugeniu Pșenița](#), judecător în cadrul Judecătoriei Edineț, s-a retras din concursul pentru funcția de membru în Colegiul disciplinar al CSM. Ca efect al [Legii 26/2022](#), retragerea din concurs a unui candidat se echivalează cu nepromovarea evaluării de către acesta.

În septembrie, Comisia Vetting a audiat un candidat la CSM și patru – la colegiile specializate.

La fel, Comisia a finalizat evaluarea a doi candidați la colegiile CSM, constatând întrunirea de către aceștia a criteriilor de integritate financiară și etică.

La 16 septembrie 2024, a fost audiată [Lilia Potînga](#), candidată în Colegiul disciplinar (judecătoare la Judecătoria Ungheni). Pe parcursul evaluării, Comisia nu a identificat dubii legate de integritatea financiară sau etică a candidatei. Prin urmare, în cadrul audierii, aceasta a confirmat corectitudinea și valabilitatea informațiilor prezentate Comisiei în timpul procesului de verificare.

Tot la 16 septembrie 2024, a fost audiat candidatul în Colegiul pentru selecția și evaluarea judecătorilor, [Eugeniu Beșelea](#) (judecător la Judecătoria Chișinău). Judecătorul Beșelea a fost întrebat despre condițiile în care a obținut un apartament la preț preferențial și dacă era eligibil pentru acest program, având în vedere procurarea între timp a unui apartament. Candidatul a explicat că, după ce el și soția au aplicat la program în 2017, nu au primit răspuns în 2018-2019, auzind doar că programul era incert. Astfel, au achiziționat un alt apartament. În 2021, au aflat că cererea lor fusese acceptată și au decis să se mute în apartamentul oferit, după vânzarea celui cumpărat în 2019. Candidatul a menționat că nu a informat grupul de lucru despre achiziția din 2019, neștiind dacă programul va continua. De asemenea, a precizat că a primit actele pentru apartamentul din program în 2023, dar încă nu a vândut apartamentul din 2019.

În aceeași zi, a avut loc audierea [Nataliei Bondarenco](#), judecătoare la Curtea de Apel Cahul, candidată la funcția de membru în Colegiul disciplinar. Bondarenco a fost întrebată despre cheltuielile cabinetului fostului soț, care au depășit veniturile cu 41 000 MDL în 2021 și cu 66 000 MDL în 2023, precum și despre posibila neachitare a impozitelor pentru locațiunea imobilului. Candidata a explicat că, deoarece cabinetul funcționa gratuit la domiciliul fostului soț, respectiv nu urma să achite impozite. Comisia a cerut detalii privind transferurile de profit către fostul soț și despre achiziția și vânzarea unor automobile. Candidata a spus că a aflat de vânzarea unui vehicul din conturile bancare și a discutat despre cumpărarea și vânzarea altui automobil la același preț.

La 18 septembrie 2024, a fost audiată [Lucia Bagrin](#), candidată în Colegiul disciplinar (judecătoare la Judecătoria Chișinău). Aceasta a fost întrebată despre modul în care mama candidatei, care lucra în Italia, a putut să-i ofere sprijinul financiar în anii 2009-2010, având în vedere soldul negativ identificat de Comisie de 9 937 MDL și de 2 990 MDL respectiv. La fel, Comisia s-a interesat despre diferența negativă în perioada anilor 2012-2013. Candidata a explicat că diferența în sold în anii 2009-2010 și 2012-2013 era acoperită din veniturile salariale și din ajutorul financiar al mamei candidatei.

La 19 septembrie 2024, a avut loc audierea candidatului la funcția de membru al CSM, [Ștefan Starciuc](#) (judecător la Curtea de Apel Comrat). Comisia i-a adresat întrebări despre diferențele dintre veniturile și cheltuielile sale din 2011-2013, 2015 și 2018, care totalizau 300 000 MDL. În special, candidatul a fost întrebat despre valoarea totală a plăților pentru rambursarea unui împrumut în 2011 și cum a reușit să acopere cheltuieli de consum mai mari decât salariul său. Acesta a explicat că se descurca financiar, menționând că coșul de consum în sudul Moldovei este mai mic decât media națională.

Modificările constituționale din 2022 au eliminat cerința inițială de numire pe cinci ani pentru judecători, iar acum aproape toți judecătorii afectați au fost reconfirmați în funcție sau eliberați, procesul fiind aproape complet.

RECONFIRMAREA ÎN FUNCȚIE PÂNĂ LA PLAFONUL DE VÂRSTĂ – CERCUL ESTE APROAPE ÎNCHIS

La 1 aprilie 2022, au intrat în vigoare **mai multe modificări** ale Constituției, printre care eliminarea cerinței de numire inițială pe cinci ani pentru judecători. Potrivit Comisiei de la Veneția, această cerință afecta independența judecătorilor. Totuși, această modificare nu se aplică judecătorilor al căror mandat inițial de cinci ani a expirat până la 1 aprilie 2022. Aproximativ 40 de judecători aveau mandatele expirate la 31 martie 2022. Aceștia primeau salariu, dar nu aveau dreptul de a examina dosare, deoarece Colegiul de evaluare a performanțelor judecătorilor nu era funcțional pentru a realiza evaluările necesare reconfirmării în funcție.

Pe 11 septembrie 2024, președinta a emis un decret pentru eliberarea din funcție a șase judecători din cei 40 cu mandatele expirate. Decretul se bazează pe hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii (CSM) din 1 iulie 2024 (**Irina Păduraru, Victoria Hadîrca, Rodica Berdilo și Victoria Sanduța**), dar și pe hotărârile din 24 octombrie 2023 (privind **Svetlana Tizu și Eugen Popovici**). Hotărârile CSM au fost motivate de lipsa unei reputații ireproșabile, suspiciuni privind integritatea financiară, omisiuni în declarațiile de avere și interese personale, lipsa integrității etice și instituționale, intimidarea altor judecători și adoptarea unor hotărâri discutabile.

Judecătorii în cauză și-au susținut cererile de reconfirmare în fața CSM, dar nu s-au obținut cele opt voturi necesare pentru reconfirmare. În consecință, aceștia au contestat hotărârile CSM la Curtea Supremă de Justiție.

Până la 30 septembrie 2024, din cei aproximativ **40 de judecători** rămași în intersecția schimbărilor de lege: 33 au fost reconfirmați prin decret prezidențial, 6 au fost eliberați din funcție, un caz este încă în examinare la CSM, iar două cereri nu au fost examinate din cauza demisiei și decesului. De asemenea, cererile a doi judecători nu au fost examinate din cauza bolii și decesului. Cererea de reconfirmare a judecătorului Alexei Paniș se află încă în examinare la CSM, iar după soluționarea acesteia, „cercul” celor 40 de reconfirmări în funcție va fi închis, toți judecătorii urmând să fie numiți în funcție până la plafonul de vârstă.

COMISIA VETTING ÎN SEPTEMBRIE – APROAPE DE FINAL ÎN AUDIEREA CANDIDAȚILOR LA CSJ?

În luna septembrie, **Comisia Vetting** (Comisia) a organizat printre ultimele runde de audieri ale candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție (CSJ).

La 16 septembrie, urma a fi audiată **Mariana Ursachi (anterior Pitic)**, judecătoare CSJ în funcție. Judecătoarea nu s-a prezentat pentru a patra oară la audieri. În trecut, candidata a înaintat zeci de cereri de recuzare membrilor Comisiei, care au fost respinse ca neîntemeiate (detalii în **Buletinul Informativ nr. 70**), iar până în mai 2024 a refuzat să consulte materialele cauzei. De această dată, ea a

Îndoieli legate de integritatea candidaților, tranzacții financiare nedeclarate sau discutabile, posibile conflicte de interese și preocupări etice privind hotărârile anterioare la CtEDO – în prim-planul audierilor vetting în luna septembrie.

solicitat recuzarea lui [Willem Brouwer](#), care s-a alăturat recent Comisiei, și a cerut ca audierea să aibă loc în ședință închisă. Comisia a respins această solicitare.

În urma întrebărilor adresate în procedura scrisă, dubiile Comisiei cu privire la integritatea candidatei nu au fost înlăturate. În consecință, Comisia a decis evaluarea acesteia în baza informațiilor deja colectate, fără a mai organiza alte audieri. Judecătoria este [cunoscută publicului](#) pentru că a declarat procurarea unui automobil Porsche la preț de 11 000 MDL, iar, în 2022, Autoritatea Națională de Integritate (ANI) a constatat diferența dintre veniturile și cheltuielile acesteia în mărime de 678 000 MDL.

La 17 septembrie, a fost audiat [Grigore Manoli](#), judecător la Judecătoria Chișinău și fost avocat. Comisia i-a adresat întrebări legate de lipsa de abținere în anumite cauze și de modul în care a declarat veniturile companiilor fondate de soția sa. Prima situație se referă la o cauză din 2017, unde Manoli nu s-a abținut, deși ar fi existat un posibil conflict de interese. Anterior, acesta a lucrat în același birou de avocatură cu avocata stagiară Sorina Arnăut. El nu a fost mentorul acesteia și au avut o colaborare limitată, motiv pentru care consideră că abținerea nu era necesară, întrucât legislația nu prevede un astfel de temei. În continuare, în 2018, Arnăut l-a reprezentat pe Manoli în instanță, iar peste o perioadă de timp, într-o altă cauză în care ea era avocat, Manoli nu s-a abținut de la examinare.

A doua situație se referă la veniturile declarate de companiile fondate de soția sa, în Moldova și România. Manoli a explicat că a declarat venitul brut al companiilor, adică sumele reale care au intrat în conturile bancare, probate prin documente. După achitarea taxelor fiscale și a altor plăți, venitul net al companiilor este semnificativ mai mic. El a subliniat că nu a avut intenția de a exagera cuantumul veniturilor.

La 18 septembrie, a fost audiat [Vladimir Adam](#), procuror în cadrul Procuraturii Anticorupție. Comisia a identificat discrepanțe între veniturile și cheltuielile sale pentru mai mulți ani, și a constatat că anumite cadouri bănești primite nu au fost declarate: 90 000 MDL în 2014, 20 000 MDL în 2021 și 50 000 MDL în 2022. Procurorul a explicat că suma de 90 000 MDL a fost primită în urma aniversării de 50 de ani, când a primit bani de la prieteni și familie, și a menționat că obligația de a declara sumele mari în numerar a intrat în vigoare ulterior. Referitor la sumele din 2021 și 2022, el a susținut că acestea sunt nesemnificative și nu cad sub incidența legislației ANI. În privința unui împrumut de 400 000 MDL luat de la bancă, Comisia a avut întrebări legate de faptul că o bună parte din sumă a fost folosită pentru a împrumuta cumnatului său, fără un contract între ei. În final, cumnatul a fost cel care a rambursat ratele de credit către bancă.

Procurorul Adam a mai fost întrebat despre un teren achiziționat în 2018 și vândut în 2019 de soția sa, fără a fi declarat la ANI. Conform lui Adam, terenul, era adiacent casei și folosit drept grădină și era afectat de existența unor conducte de canalizare. Vânzarea s-a realizat prin procură generală de către soția sa, iar el nu cunoscuse despre aceasta, decât în momentul completării chestionarului de evaluare.

Referitor la un autoturism achiziționat în 2020, contractul specifica un preț de 45 000 MDL. Adam a explicat că, de fapt, valoarea totală a fost de 290 000 MDL, acoperită parțial prin vânzarea vechii sale mașini direct către dealer pentru 7 500 EUR și parțial printr-un nou credit contractat.

În aceeași zi, a fost audiat [Dumitru Mardari](#), fost judecător, în prezent avocat. Comisia a exprimat unele îndoieli cu privire la respectarea criteriilor etice. Agentul Guvernamental a constatat că Mardari a fost vizat în 16 hotărâri pronunțate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) în cauze moldovenești. Comisia a eliminat dubiile în legătură cu 12 dintre acestea, dar a cerut clarificări [pentru patru hotărâri specifice](#): Cucu și alții, Prodius și alții, T.A. și Falun Dafa.

În ceea ce privește primele două cauze, legate de compensații insuficiente acordate la nivel național și de neexecutarea unei hotărâri judecătorești, Mardari a explicat că, deși exista jurisprudență CtEDO și hotărâri explicative ale plenului CSJ, totuși la acel moment o asemenea „practică” era stabilită la nivelul CSJ. Potrivit acestuia, astfel de probleme persistă și vor continua atâta timp cât nu sunt abordate la nivel multilateral.

În cazul privind [neglijarea interesului superior](#) al copilului în transferul custodiei, Mardari a susținut că CSJ a avut limite în deciziile sale, ca urmare a hotărârilor instanțelor inferioare. S-a considerat atunci că transferul custodiei copilului de la bunici la tatăl biologic ar fi fost în interesul copilului. Referitor la cazul ce ține de interzicerea simbolului și [dizolvarea organizației Falun Dafa](#), Mardari a subliniat că la momentul deciziei CSJ nu exista o jurisprudență CtEDO clară în această privință, deși recunoaște că acum, la ani distanță, ar fi putut lua o altă decizie sau ar fi emis o opinie separată.

Până în prezent, [la CSJ au fost numiți](#) doar 5 judecători dintr-un total de 20. Alți 6 judecători activează, fie prin transfer temporar, fie în așteptarea deciziilor finale în urma procesului de vetting. La 1 octombrie 2024, Consiliul Superior al Magistraturii [a admis candidații](#) Dumitru Calendari, Alexandru Negru, Iurie Chirica, Leonid Chirtoacă și Aliona Ciocan la interviul de selecție pentru transferul temporar la CSJ.

I PE SCURT

La **2 septembrie 2024**, Consiliul Superior al Procurorilor (CSP) a constituit [Comisia specială de preselecție](#) pentru funcția de procuror-șef al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (PCCOCS), formată din cinci membri: Laura Ștefan (expertă anticorupție, desemnată de președinte), Gabriela Scutea (Înalt Consilier UE pentru justiție, desemnată de Ministerul Justiției), Igor Dolea (fost judecător al Curții Constituționale, desemnat de CSP), Sergiu Russu (adjunct al procurorului general, desemnat de CSP) și Marcel Dumitraș (procuror, desemnat de CSP). Comisia evaluează competențele și reputația candidaților și verifică absența suspiciunilor de corupție. Interviurile

sunt înregistrate și publicate după audierea ultimului candidat. Eligibilitatea se decide prin vot majoritar, iar câștigătorul concursului este selectat de CSP.

La **4 septembrie 2024**, Consiliul Superior al Magistraturii (CSM) a aprobat alocările bugetare pentru instanțe și [CSM pentru anul 2025](#), împreună cu [estimările pentru perioada 2026-2027](#). Bugetul total al instanțelor pentru 2025 se ridică la 619 milioane MDL, din care 520 de milioane MDL sunt destinate cheltuielilor de personal. Bugetul alocat CSM pentru 2025 este de 24 de milioane MDL, din care 22 de milioane MDL sunt rezervate pentru cheltuieli de personal, cu un deficit anticipat de aproximativ 8 milioane MDL. La fel, 13 milioane MDL sunt prevăzute pentru bunuri și servicii, incluzând cheltuieli pentru călătorii internaționale, achiziționarea de vehicule pentru transportul judecătorilor și inspectorilor, precum și pentru rezerve destinate construcției unei noi clădiri a CSM. Această aprobare reflectă o creștere constantă a alocărilor bugetare din perioada 2020-2024.

La **13 septembrie 2024**, Comisia Pre-Vetting (Comisia) a [finalizat](#) evaluarea reluată în privința judecătorului Alexei Paniș, candidat pentru funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii, din rândul candidaților judecători. Potrivit Comisiei, candidatul nu a promovat evaluarea reluată, întrucât nu întrunește criteriile de integritate financiară și etică. În cadrul ultimei [audieri reluate](#) din 10 iunie 2024, Comisia a rugat candidatul să furnizeze informații și clarificări suplimentare cu privire la sursa veniturilor pentru un împrumut de 300 000 MDL de la tatăl său și utilizarea cardului acestuia, având în vedere că la acel moment, acesta era subiectul a trei proceduri de verificare desfășurate de Autoritatea Națională de Integritate. De asemenea, membrii Comisiei au adresat întrebări despre potențialele conflicte de interese și prejudicii aduse interesului public prin faptul că tatăl său era managerul unei companii în timp ce deținea o funcție publică. Totodată, Comisia nu a reușit să clarifice modul în care împrumutul de 300 000 MDL a fost cheltuit, candidatul având tendința de a realiza tranzacții în numerar, fără încheierea unor contracte. Decizia finală a Comisiei în privința candidatului Alexei Paniș nu a fost încă publicată.

La **20 septembrie 2024**, [Parlamentul a numit](#) ultimii doi membri noi ai Consiliului Superior al Magistraturii (CSM) pentru un mandat de șase ani. Este vorba de Sergiu Băieșu, doctor în drept și profesor universitar în Departamentul drept privat al Facultății de Drept la Universitatea de Stat din Moldova, și Tatiana Tabuncic, doctor în drept și conferențiar universitar la Universitatea de Stat din Moldova. La data de **18 și 19 septembrie 2024**, Comisia juridică, numiri și imunități a desfășurat concursul pentru selectarea candidaților la CSM. La această probă au participat cinci persoane, care au trecut și prin procedurile pre-vetting: Aliona Corcenco, Tatiana Tabuncic, Veaceslav Guțan, Sergiu Băieșu, Leonid Chirtoacă. Astfel, au fost propuși Parlamentului, spre numire, candidații cu cel mai înalt punctaj: Sergiu Băieșu – 118 puncte, urmat de Tatiana Tabuncic – 107 puncte.

La **24 septembrie 2024**, Consiliul Superior al Magistraturii (CSM) a [anunțat](#) lansarea concursurilor pentru suplینirea funcțiilor vacante de judecător la Curtea

Supremă de Justiție (CSJ), Curtea de Apel Chișinău și Curtea de Apel Bălți. Nu a fost indicat numărul exact al funcțiilor vacante, CSM doar s-a referit la numărul de posturi care vor fi vacante la data desfășurării probei interviului. Totodată, au fost scoase 7 posturi vacante de judecător la Curtea de Apel Bălți. La fel, a fost anunțat concursul pentru suplinirea, prin transfer temporar, a 7 funcții vacante de judecător la Curtea de Apel Chișinău.

La **26 septembrie 2024**, Consiliul Superior al Procurorilor (CSP) a aprobat interimatele dispuse de procurorul general pentru mai multe funcții de conducere din sistemul procuraturii. **Aliona Bucuci**, procuror în Secția combatere trafic de ființe umane a Procuraturii Generale, a fost numită procuror-șef interimar al acestei secții. **Oxana Cazacu**, procuror în Procuratura municipiului Chișinău, a fost numită în funcția de adjunct interimar al procurorului-șef al Procuraturii municipiului Chișinău. Iar **Alexandru Sorocean**, procuror în cadrul Procuraturii raionului Căușeni, a fost numit procuror-șef interimar al Procuraturii raionului Taraclia.

I ECHIPA CRJM

Ilie CHIRTOACĂ
Președinte

Daniel GOINIC
Director de Program

Victoria MEREUȚĂ
Consilieră juridică

Andrei NASU
Consilier juridic

Aurelia PALAMARCIUC
Consilieră juridică

Valeria BUTORINA
Consilieră juridică junioară

Aurelia CELAC
Manager financiar și contabil

Olga CORTAC
Directoare a Serviciului Administrativ

Alina FRIMU
Asistentă a Serviciului Administrativ

Dumitru JOMIR
Coordonator de Comunicare

Natalia ROTARU
Specialistă în Comunicare

Acest buletin informativ a fost elaborat cu sprijinul financiar oferit de Departamentul de Stat al Statelor Unite ale Americii. Opiniile, constatările și concluziile formulate în document aparțin CRJM și nu reflectă în mod necesar poziția Departamentului de Stat al Statelor Unite ale Americii.

Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM) este o organizație necomercială care contribuie la consolidarea democrației și a statului de drept în Republica Moldova, cu accent pe justiție și drepturile omului. Suntem independenți și neafiliați politic. Puteți susține activitățile de cercetare și advocacy ale CRJM printr-o [donatie online](#)

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01

+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva